

[Halvgaard.]

gere sigt får vi endnu flere tabere i vort uddannelsessystem. Det er min erfaring, at de fleste elever i 14 års alderen gennem 7 års skolegang har fundet ud af, hvorvidt de skal vælge den boglige linje eller ej. De har set sig selv i en sammenhæng med deres kammerater. Kun i et arbejdsfællesskab med ligestillede inden for fælles interesseområder kan den enkelte få den selvrespekt og den værdighed, som gør tilværelsen til at holde ud. Man taler så meget om frihed, og i frihedens navn tvinger man hvert år i tusindvis af børn og unge gennem et apparat, der vil forme dem efter skabeloner uden hensyntagen til den virkelighed, som vi oftest ikke vil acceptere.

Bortset fra absolutte krav i grundskolen om en grundig undervisning i fagene dansk, regning og fremmede sprog må man lokalt — dvs. skolerådet — have beføjelser til selv at træffe bestemmelse om, hvilke yderligere fag der skal gives tilbud om, timetal i disse fag, klassekvotient og undervisningsmidler.

Som nævnt ønsker fremskridtspartiet fortsat en deling af eleverne efter 7 års skolegang, og den boglige linje med en afsluttende realeksamen ønskes bibeholdt med jævnlige adgangs- og standpunktsprøver. Man pålægger herved eleverne pligter og ansvar, som er et naturligt krav, samfundet kan stille. Ved videre at gå lovforslagets paragraffer og punkter igennem fristes man til at stille spørgsmålet, om folketinget ikke efterhånden har en kedelig tilbøjelighed til at undervurdere befolkningens sunde dømmekraft og evne til at træffe afgørelser på lokalt plan.

Brøndlund Nielsen (V):

Det forslag, vi i dag drøfter her i tinget, var vi i det forrige folketing langt inde i behandlingen af under udvalgsdrøftelser. Jeg håber ikke, at det forhold, at forslaget er fremsat uændret, er udtryk for mindre forhandlingsvilje om folkeskolens problemer fra socialdemokratiets side, end vi mødte dengang. Venstre er stadig åben over for tanker i forslaget, og der er problemer, hvis løsning vi må i gang med, selv om regering og folketing nu har en anden sammensætning.

Folketinget har selv en forpligtelse til at tage spørgsmålene op, for selv om der har

været afholdt to folketingsvalg siden vedtagelsen af det såkaldte 9 punkts program, så udgør de partier, der stod bag det, stadig et stort flertal her i salen. Visse politiske træk har skabt problemer for skolen i de senere år. Jeg tænker på beslutningen om gennemførelse af 9 års undervisningspligt for alle. Vi var i venstre ikke begejstret for dette, og det har da også vist sig, at det har rejst problemer med det lille mindretal af unge, der ikke opfylder denne undervisningspligt. Det er endvidere blevet gennemført, at elever og forældre frit kan vælge realafdelingen, blot de ønsker det, selv om det er imod skolens råd. Mange steder hører man, at dette er ved at tage grundlaget væk under vor eksisterende skoleform for de ældste årgange.

Vi vil gerne fra venstres side være med til at finde en løsning på disse problemer inden for en udelt skoles rammer. Vi mener, at tanken om en udelt skole er principielt rigtig. En sådan skole bliver en skole med tilvalgsmuligheder, så eleverne kan få fag og undervisning, der svarer til deres anlæg og interesser. Vi skal dog passe på ikke at gøre dette tilvalg så omfattende, at det opløser klasserne helt og giver børnene en rodløs og usikker stilling i skolen. Vi mener som sagt, at der skal være tilvalgsmuligheder svarende til forskellige anlæg og interesser — altså også anlæg. De er forskellige, og det tjener vi ikke elever og skole ved at søge at skjule. Vi er skeptiske over for den bastante regel om, at eleverne kun kan undervises på ét givet årgangstrin.

Når vi fra venstres side skal bedømme dette forslag, er der tanker i det, vi kan tilslutte os, og der er tanker, der ikke svarer til vore. Jeg skal i øvrigt kun kort omtale venstres holdning til enkeltheder i forslaget.

Det er vor mening, at formålsparagraffen bør give udtryk for det, der må være skolens væsentlige opgave, nemlig at give eleverne kundskaber. Med hensyn til folkeskolens videre opgave bør det slås fast, at den også skal opdrage eleverne til ansvarsfølelse. Angående fagkredsen er det klart, at der må være centrale retningslinjer, og vi mener, hovedfagernes stilling må styrkes. Dette gælder afgjort for faget dansk, der forholdsmæssigt har fået en svagere og en for svag stilling. Også faget kristendomskundskab har fået for dårlig en stilling i dette forslag.